

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК УКРАЇНИ
ІНСТИТУТ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ
КОМІТЕТ НАУКОВОЇ ТЕРМІНОЛОГІЇ

*85 років Національній
академії наук України*

Українська термінологія і сучасність

Збірник наукових праць

ВИПУСК V

ББК 81.4114
У 45

У 45 **Українська термінологія і сучасність**: Зб. наук. праць. Вип. V / Відп. ред. Л. О. Симоненко. — К.: КНЕУ, 2003. — 324 с.
ISBN 966-574-556-5

П'яте видання збірника наукових праць «Українська термінологія і сучасність» своєю тематикою і проблематикою засвідчує велике розмаїття навколишнього світу на початку III-го тисячоліття. Статті присвячені як традиційним науковим галузям і термінознавчим напрямкам, так і новітнім сферам людського пізнання (менеджмент, інвестиційна політика, комп'ютерні технології тощо). Належна увага у збірнику приділена практично-прикладним аспектам термінознавства — термінологічній лексикографії та терміновживанню в навчальному процесі середньої та вищої школи.

Збірник прислужиться будь-кому, хто професійно чи принагідно торкається терміна як своєрідного мовного знака, якнайбезпосередніше пов'язаного з реальним життям.

Редколегія намагалася зберегти особливості стилю авторів.

ББК 81.4114

Відповідальний редактор

Л. О. Симоненко, канд. філол. наук, провід. наук. співроб.

Рецензенти

В. В. Жайворонок, доктор філол. наук, проф. **Л. О. Ставицька**, доктор філол. наук

Редакційна колегія: **В. В. Німчук** — член-кореспондент НАН України, доктор філол. наук, проф., (голова редакційної колегії), **Л. В. Туровська** — кандидат філол. наук (відповідальний секретар), **К. Г. Городенська** — доктор філол. наук, проф., **П. Ю. Гриценко** — доктор філол. наук, проф., **Т. Р. Кияк** — доктор філол. наук, проф., **М. П. Кочерган** — доктор філол. наук, проф., **В. С. Савчук** — член-кореспондент НАН України, доктор економічних наук, проф., **О. О. Тараненко** — доктор філол. наук, проф.

Рекомендовано до друку Вченою радою Інституту української мови НАН України
Протокол № 2 від 23.09.03

Наукове видання

УКРАЇНЬСЬКА ТЕРМІНОЛОГІЯ І СУЧАСНІСТЬ

Збірник наукових праць

Випуск V

Редактори: *Л. Симоненко, Л. Туровська, Є. Турчин*

Художник обкладинки *Т. Зябліцева*

Коректор *Л. Халіновська*

Верстка *О. Михолат*

Підписано до друку 31.10.03 Формат 70×108/16. Папір офсетний.
Гарнітура Тип Таймс. Друк офсетний. Умов. друк. арк. 37,66
Обл.-вид. арк. 34,55. Наклад 175 прим. Зам. № 03-2680

Київський національний економічний університет
Свідоцтво про внесення до Державного реєстру
суб'єктів видавничої справи (серія ДК, № 235 від 07.11.2000)

03680, м. Київ, проспект Перемоги, 54/1

Тел./факс: (044) 458-00-66; 456-64-58

E-mail: publish@kneu.kiev.ua

ТЕРМІНОЛОГІЧНА ЛЕКСИКОГРАФІЯ

Михайло Гінзбург д-р техн. наук, проф.
Роман Фролов мол. наук. співроб. (Харків)

ЗАСОБИ ФОРМУВАННЯ, ВЕДЕННЯ ТА ВИКОРИСТАННЯ ЄДИНОЇ ГАЛУЗЕВОЇ ТЕРМІНОЛОГІЧНОЇ СИСТЕМИ СЛОВНИКІВ НАФТОГАЗОВОГО КОМПЛЕКСУ

Як відомо, впровадити державну мову в усі сфери діяльності галузі неможливо без виконання двох взаємопов'язаних завдань [1]:

1) створити єдину галузеву термінологічну систему, яка б ґрунтувалася на терміносистемах відповідних галузей знань, стандартизованих на державному, міждержавному та міжнародному рівнях, і була б доповнена додатковими термінами та визначеннями, що відбивають специфіку галузі;

2) забезпечити фахівцям галузі зручний та оперативний доступ до цієї системи та її використання в процесі створення сучасної галузевої нормативної бази, гармонізованої з міжнародними та європейськими стандартами, країномовних баз даних та інтерфейсів комп'ютерних програм.

З 1995 по 2003 рік галузевим Термінологічним центром у творчій співпраці з Інститутом української мови НАН України та Технічним комітетом стандартизації науково-технічної термінології Держспоживстандарту та Міністерства освіти і науки України (ТК СНТТ) створено основу єдиної досить повної та узгодженої галузевої терміносистеми, яка базується на терміносистемах відповідних галузей науки та техніки, стандартизованих на державному, міждержавному та міжнародному рівнях, яку доповнено термінами та визначеннями, що відбивають специфіку нафтогазового комплексу.

Успішно виконати це за дев'ять років було б неможливо без активного використання сучасних комп'ютерних технологій [2]. Отже, єдина галузева термінологічна система — це єдина галузева термінологічна база даних (ЄГТБД), яка станом на 01.04.03 налічує понад 26000 понять, та розроблені програмні засоби, які автоматизують усі етапи створення, ведення та використання цієї бази.

Для кожного поняття в ЄГТБД наведено:

- термін українською мовою;
- відповідник російською мовою;
- відповідник(и) англійською мовою;
- аббревіатура українською мовою;
- аббревіатура російською мовою;
- аббревіатура англійською мовою;
- ключове (реєстрове) слово українською мовою;
- ключове (реєстрове) слово російською мовою;
- тлумачення українською мовою;
- тлумачення російською мовою;
- код літературного джерела, використаного для формування тлумачення українською мовою;
- код літературного джерела, використаного для формування тлумачення російською мовою;
- перелік кодів тематичних розділів, до яких належить поняття;
- перелік кодів, виданих галузевим Термінологічним центром паперових словників, до складу яких входить це поняття.

Для створення ЄГТБД було оброблено понад 2200 літературних джерел, перш за все законодавчі та нормативні акти, стандарти та словники (Vocabulary) Міжнародної організації зі стандартизації (ISO) і Міжнародної електротехнічної комісії (IEC), державні стандарти України (ДСТУ), міждержавні стандарти (ГОСТ), енци-

клопедичні видання, тлумачні та перекладні словники, праці з термінознавства та лексикографії, довідники та підручники з відповідних галузей знань, статті в наукових виданнях, матеріали науково-технічних конференцій тощо. Їх бібліографічні описи складають окрему базу літератури, яку використовують усі програми. А в описах усіх інших баз даних наведено лише посилання на відповідні позиції (коди) бази літератури.

Крім того, для об'єднання термінів у тексти створена база, яка для українських та російських ключових слів містить відмінкові закінчення та інформацію про походження цих термінів. Ця база містить перелік ключових слів, для кожного з яких наведено номер відповідного варіанта відмінювання, а для кожного варіанта наведено відмінкові закінчення для всіх форм та відмінків, слово-приклад та інформація про походження.

Автоматизоване робоче місце термінолога складається з двох програмних засобів: програми ведення та аналізування ЄГТБД (програма **Wizard**) та програми ведення бази відмінкових закінчень та походження ключових слів (програма **Paradigm**).

Програма **Wizard** виконує такі основні функції:

- внесення в базу нових понять та змінювання, в разі потреби, вже внесених;
- редагування переліку тематичних розділів та літературних джерел;
- аналізування бази;
- імпортування та експортування даних.

Програма **Paradigm** виконує такі основні функції:

- внесення в базу варіантів закінчень та змінювання, в разі потреби, вже внесених;
- внесення закінчень для кожного варіанта;
- аналізування даних;
- імпортування та експортування даних.

Основним засобом, що забезпечує зручний та оперативний доступ фахівців до Єдиної галузевої термінологічної системи нафтогазового комплексу, є програма електронного словника, яку виконано у двох варіантах: *локальна* версія для окремих користувачів (програма Multlock) та *мережна* (intranet) версія.

Першою було створено *локальну* версію електронного словника, для використання якої програму і ЄГТБД необхідно встановити на комп'ютер кожного користувача. Ця версія словника надає користувачеві такі можливості:

- переглядати реєстр термінів українською, російською та англійською мовами;
- шукати терміни російською, українською та англійською мовами за початковими літерами терміна;
- вибирати всі терміни, що відповідають заданим умовам;
- перекладати вибраний російський, український або англійський термін двома іншими мовами або тлумачити поняття українською чи російською мовами;
- одержати довідку про літературне джерело, на основі якого сформульовано українське або російське тлумачення;
- одержати довідку про тематичний розділ, до якого належить термін, та паперовий словник, до складу якого він входить;
- провідміняти український або російський термін;
- одержати довідку про походження ключового слова (українського або російського) з посиланням на відповідний етимологічний словник або словник іншомовних слів;
- переглянути список термінів, які були раніше знайдені користувачем у словнику, і в разі потреби швидко повернутися до будь-якого з них;
- вставити за допомогою буфера обміну переклад будь-якою мовою у вибраному відмінку, тлумачення українською або російською мовами в текст, який формує чи редагує користувач у будь-якому текстовому процесорі (наприклад, Microsoft Word), або в базу даних, або у форму, яку готує користувач;
- одержати довідку про роботу словника.

Зважаючи на розмір бази даних словника (приблизно 130 Мбайт), *локальну* версію електронного словника в основному використовують фахівці, яким термінологічна інформація потрібна досить часто, це, як правило, розробники нормативних документів.

Але є досить велика кількість користувачів, яким термінологічна інформація потрібна час від часу і не кожен з них має обсяг пам'яті на жорсткому диску необхідний, щоб встановити локальну версію словника.

Отже, локальна версія словника дає змогу користувачеві швидко знайти необхідну інформацію, має зручний та розвинений інтерфейс. Але розповсюдження локальної версії словника має і деякі суттєві обмеження:

- не всі користувачі мають технічну можливість установити словник на свій комп'ютер, але мають велику потребу в цій інформації;
- важко проводити своєчасне оновлення інформації на багатьох комп'ютерах;
- деяким користувачам така інформація потрібна лише час від часу, і вони не бажають встановлювати *локальну* версію словника на свій комп'ютер, а хотіли б користуватися версією програми з базою даних, установленою на сервері комп'ютерної мережі підприємства.

З розвитком комп'ютерних мереж на підприємствах ДК «Укртрансгаз» та із суттєвим збільшенням кількості робочих місць, на яких встановлена обчислювальна техніка, та з урахуванням того, що база постійно оновлюється, а кількість користувачів постійно збільшується, виникла потреба створити таке програмне забезпечення, яке виконувало б ті самі функції, а також мало б єдину (встановлену на одному комп'ютері) базу для усіх користувачів у межах галузі або її частин.

З урахуванням вищенаведених вимог і було створено *intranet-версію* словника, яка реалізує ідеологію *тонкого клієнта*, та може працювати на всіх комп'ютерах підприємства, з'єднаних у мережу без встановлення додаткового програмного забезпечення на комп'ютерах користувачів. Програма виконує ті самі функції, наведені вище, та потребує для роботи лише стандартний для операційних систем Windows 98/ME/NT/2000/XP програмний засіб — Internet Explorer версії 4.0 або вище.

На відміну від *локальної* версії словника, *intranet-версія* має дещо інший інтерфейс та меншу швидкість роботи (загалом ця швидкість залежить від можливостей серверу баз даних та http-серверу, а також від кількості користувачів програми в кожний момент часу), але в умовах наявності комп'ютерних мереж у великих організаціях саме такий підхід дозволяє максимально ефективним способом забезпечити термінологічною інформацією всіх фахівців.

Отже, залежно від своїх потреб, користувач може обрати *локальну* або *intranet-версію*, але, використовуючи будь-яку з цих версій, він працює з Єдиною галузевою термінологічною базою даних, яку постійно оновлюють і підтримують в актуальному стані.

Досвід експлуатації на підприємствах ДК «Укртрансгаз» Єдиної галузевої термінологічної бази даних і відповідних комп'ютерних засобів для її створення, ведення та використання свідчить, що реалізований підхід забезпечує:

- високу продуктивність праці термінологів, які вводять до ЄГТБД нові поняття, у поєднанні з необхідною якістю за рахунок автоматизації рутинних операцій;
- системність та узгодженість у поданні термінів та тлумачень в ЄГТБД;
- послідовну реалізацію для українських термінів і тлумачень прийнятої на підставі рекомендацій мовознавців і термінологів єдиної мовної концепції [3], що дозволяє усунути конструкції, непридатні українській мові, і забезпечити системність;
- можливість усунення конкретних помилок у процесі набирання термінів і тлумачень, неточностей, невдалих стилістичних конструкцій відповідно до зауважень рецензентів і користувачів не локально у виявленому ними терміні або тлумаченні, а глобально в рамках усієї ЄГТБД. Тому, на відміну від виданих паперових словників, електронну версію всіх укладених раніше словників постійно актуалізують;

• можливість зручного та швидкого доступу всіх фахівців нафтогазового комплексу до ЄГТБД, що значно полегшує їхню працю, підвищує її продуктивність і, найголовніше, якість розроблених нормативних документів, україномовних баз даних та інтерфейси комп'ютерних програм завдяки обґрунтованому й правильно-му вживанню стандартизованої та рекомендованої термінології.

Усе це, у свою чергу, сприяє розумній, спокійній і обґрунтованій відновлювальній роботі з утвердження на практиці української мови як державної.

Література

1. Руднік А., Педько Б., Гінзбург М., Колодяжний В. Термінологічне забезпечення надійної, безпечної та ефективної роботи газової промисловості України // Українська термінологія і сучасність: Зб. наук. праць. — К., 2001. — Вип. IV. — С. 207—210.

2. Руднік А. А., Гінзбург М. Д., Колодяжний В. В., Педько Б. І. Використання сучасних комп'ютерних технологій для термінологічного забезпечення надійної, безпечної та ефективної роботи газової промисловості України // Нафтова і газова промисловість. — 2002. — № 2. — С. 52—54.

3. Гінзбург М. Д., Симоненко Л. О. Мовна концепція системи словників та довідників для працівників нафтогазового комплексу // Проблеми української термінології: Матер. 6-ї Міжнар. наук. конф. — Львів, 2000. — № 402. — С. 110—112.

Олеся Гребенюк
мол. наук. співроб. (Севастополь)

ВІД ГЛОСАРІЇВ ДО СУЧАСНИХ ВІЙСЬКОВО-МОРСЬКИХ СЛОВНИКІВ

Глосарій — це зібрання незрозумілих або малозрозумілих (рідковживаних, архаїчних, діалектних) слів чи висловів (переважно в давніх текстах), а також пояснення, переклад таких слів або висловів. Це найдавніший тип словника [1]. Традицію пояснювати малозрозумілі лексичні елементи давньоруські книжники успадкували від греко-візантійських і старослов'янських. Перші глосарії були складені в III-II століттях до н. е. вченими александрійської філологічної школи при коментуванні поем Гомера.

До другої половини XVI століття глосарії були основним видом лексикографічних праць в Україні. Специфічною особливістю їх було те, що еквіваленти до глосем міг підібрати сам автор чи перекладач, а також особа, не пов'язана безпосередньо з первісним формуванням тексту. Глосарії набули значного поширення при тлумаченні церковнослов'янських і юридичних текстів у період з другої половини XVI до XVII століття [2].

Глосарії вважаються попередниками тлумачних, історичних і перекладних словників. Авторів тих чи інших глос (незрозумілих слів) називали глосографами, на відміну від глосатора, який пояснював зміст великих частин тексту [1].

Розрізняють тлумачні й перекладні глосарії. Слова розміщувалися в них здебільшого в тому порядку, в якому вони зустрічалися в текстах пам'яток, рідше — в алфавітному порядку.

Глосографія хронологічно випереджає словникову лексикографію. Глосарій міг функціонувати й у відриві від тексту, з якого зібрано глоси. Глосографію використовували й Лаврентій Зизаній та Памва Беринда. Так, «Лексикон словенороський» Памви Беринди, що є важливим джерелом для вивчення української мови XVII століття і визначною пам'яткою східнослов'янської лексикографії початку XVII століття, первісно мав завершувати видання Біблії, яке було запроєктовано в друкарні Балабанів. Оскільки цей проект не був здійснений, то Памва Беринда переробив свій словник для практичних потреб. Тому в цій праці зустрічаються не лише церковнослов'янські терміни, пов'язані зі Святим Письмом і релігійною тематикою

Городенська К.	Словотвірна варіантність і процеси унормування сучасної української термінології	3
Гриценко П.	Словники традиційної культури: між термінографією і етнографією.....	6
Кияк Т.	Ще раз про болючі точки українського термінотворення	14
Симоненко Л.	Українська термінологічна лексикографія за роки незалежності: здобутки і прорахунки	18
Артикуца Н.	Мовно-термінологічна компетентність у професіограмі правника	23

Теоретичні питання термінології. Історія, стан та перспективи розвитку української термінології:

Авраменко В.	З історії становлення навчальної математичної термінології (20-ті роки ХХ ст.)	30
Борисюк І.	Архаїчні й рідковживані дериваційні моделі з погляду придатності для сучасного термінотворення	33
Боровська О.	Динаміка розвитку української термінології в галузі фізичної культури та спорту	37
Булик-Верхола С.	Формування і розвиток української музичної термінології	41
Гребенюк О.	Українська військово-морська термінологія на службі становлення України як самодостатньої морської держави	45
Денисенко С., Кінаш Б.	Формування в українській науково-технічній термінології термінів з дієприкметниками та віддієслівними прикметниками	47
Козирський В., Шендеровський В.	Самототожність назовництва українського	50
Михайлович О.	Проблеми терміновживання у рекламних текстах	54
Овсейчик С.	До проблеми становлення української екологічної термінології	57
Овчаренко Н.	Іншомовний термін у контексті сучасного українського мовлення	60
Онуфрієнко Г.	Термінологічний знак в юридичному дискурсі	65
Покровська О., Руденко С.	Дослідження нових аспектів формування складників кулінарної термінології (на матеріалі номенклатури кулінарної лексики)	69
Рисіч Ю.	Народна термінологія української орнаментики як предмет вивчення етнолінгвістики	74
Руднік А., Гінзбург М., Колодяжний В., Педько Б.	Єдина галузева термінологічна система: досвід створення та перспективи розвитку	79

Туровська Л.	До проблеми періодизації розвитку української військової термінології	83
Шадрін А.	Про деякі проблеми пожежної термінології	90
Ярошевич І.	Основні етапи формування і розвитку граматичної термінології ХХ ст.	92

Термінологія економічно-правової та фінансової сфер:

Безугла О.	Особливості перекладу складних приєднаних конструкцій фінансово-економічних термінів	95
Василькова Л.	Привативно-еквіполентні відношення в лексиці кримінального права	98
Винник О.	Антропоморфічна метафора у фінансовій термінології	100
Козловець І.	Синонімія у фінансово-кредитній термінології	103
Коцюба Н.	Терміни і номени на позначення понять сфери державного управління	105
Краснопольська Н.	Граматично-структурні особливості української термінології менеджменту	107
Ляшук А.	Семантичне мікрополе термінологічних одиниць на позначення загальноюридичних понять	109
Пастернак Г.	Метафоризація при терміноутворенні української економічно-правової термінології	114
Чорновол Г.	Стилістичні проблеми функціонування спеціальної лексики в неспеціальних текстах (на матеріалі економічної термінології)	118
Шапран Д.	Адаптація іншомовних термінів у сучасній українській маркетинговій термінології	122
Шевченко М., Паньжа Л.	Проблема семантичної відповідності юридичного терміна і поняття у цивільному праві	127

Термінологія природничих знань та інформаційних технологій:

Басова Г.	Микрогрупа компонента <i>эшелон</i> в авиационной терминологии (синтагматический аспект)	132
Бондар О., Козловська Л.	Семантико-граматичні типи терміносполук у галузі екології	134
Гінзбург М., Корніловська І., Левіна С.	До проблеми комп'ютеризації термінологічної експертизи розроблюваних нормативних документів	139
Дорошенко С.	Антонімія в термінології нафтогазової промисловості	143
Кочан І.	Слова з терміоелементом <i>термо-</i> у сучасній українській мові	147
Лелеха Т.	Формування української судово-медичної термінології в ХІ—ХV ст.	152
Місник Н.	Термін як основний структурний елемент фахової мови	155
Місяць Н., Білоус В., Білоус А.	Українські офтальмологічні терміни з погляду походження	158

Петрова О.	Деякі аспекти термінотворення в розвитку епідеміологічної науки	160
Петрух Л., Петрух В., Михалик О., Коваленко М., Пронюк О.	Абревіатури в державній фармакопеї України	163
Процик І.	Запозичення та освоєння чужомовної лексики в українській фізичній термінології на зламі ХІХ—ХХ століть	167
Симоненко О.	З історії становлення та розвитку терміносистеми інформаційних систем і технологій	169
Стаховська Н.	Проблеми унормування агентивно-професійних назв у металургійній термінології	175
Сук О.	Термінологічний доробок науково-навчального комплексу «Одиниці фізичних величин»	178
Ткаченко Є.	Метафоричні географічні терміни анатомічного походження в топонімії Слобожанщини та прилеглих територій	181
Халіновська Л.	З історії становлення авіаційної термінології	184
Цимбал Н.	Проблема синонімії в українській термінології органічної хімії	187

Термінологія гуманітарних наук:

Бибик С.	Поняття «історична стилістика» в термінологічній парадигмі лінгвістики	192
Білозор О.	Терміни на позначення різновидів питального речення	195
Бурда О.	Міфологізована термінологія в українських і німецьких етнічних джерелах та її переклад	197
Городиловська Г.	Термінологічна лексика та її стилістичне використання у художньому тексті	202
Діброва С.	Система термінів з галузі римознавства	205
Дудик М.	Термінологічне осмислення мови засобів масової інформації	208
Іващенко В.	Термін <i>концепт</i> у психолінгвістичному осмисленні	211
Коць Т.	Вияв і виявлення	218
Кулинич М.	Термінологія у часописі «Вістник для русинів Австрійської держави» у 1852—1853 роках	221
Малевиц Л.	Метафора в науковій картині світу	224
Мартинюк М.	Мовні вимоги до спортивних термінів	227
Масликова О.	Поетичні терміни у творах Михайла Грушевського	230
Масько Д.	Лінгвістична термінологія на означення явищ позалітературної мови	234
Медведь О.	До проблеми виявлення складу окремої термінології (на прикладі української граматичної термінології)	237
Мех Н.	Багатозначна термінологічна <i>слово</i> у поезіях Степана Крижанівського	241
Панасенко В.	Лінгвістична термінологія у спадщині І.С.Нечуя-Левицького	244

Процик М.	Лексико-тематичні групи у складі сучасної української видавничої термінології	247
Самойлова І.	Семантична спеціалізація загальноживаних слів	251
Сюта Г.	Термінологічне поле із коренем <i>-текст</i> у поняттєвому апараті постмодернізму	253
Тищенко О.	Огляд проблеми виражальних можливостей термінів	256
Туровська Л.	Особливості мовної норми у термінології	258
Федонюк В.	Українське слов'янознавство і актуальні питання термінології	263
Фурса В.	Детермінологізація невідмінюваних імен	266
Чадюк О.	Політична метафора у структурі дискурсу українських засобів масової інформації	269
Шаталіна О.	Огляд досліджень з історії української літературознавчої термінології. Обґрунтування проблеми досліджень	274
Шестакова С.	До питання про кодифікацію терміна <i>прагмонім</i>	276

Термінологічна лексикографія:

Гінзбург М., Фролов Р.	Засоби формування, ведення та використання єдиної галузевої термінологічної системи словників нафтогазового комплексу	280
Гребенюк О.	Від глосаріїв до сучасних військово-морських словників	283
Григоренко Т.	Етнографічна лексика в «Словарі української мови» за ред. Б. Грінченка	285
Комова М.	Українське термінологічне словникарство	289
Костенко А., Кульчицький І.	Використання сучасних інформаційних технологій для укладання латинсько-українського словника	293
Михайлова Т.	Антонімічні відношення українських науково-технічних термінів як мовне явище та об'єкт лексикографії	295
Огар Е.	Проблема функціональності сучасних термінологічних словників (з досвіду підготовки словника-довідника з видавничої справи)	299

Термінологія в навчальному процесі:

Азарова Н., Онуфрієнко Г.	Термінологічна компетенція в контексті інноваційних технологій навчання мови права	303
Бондарець О., Павлова Г.	До питання про методичне забезпечення курсу «Основи лінгвістичної підготовки фахівців»	307
Дубичинський В., Васенко Л., Кривець О.	Термінологічна культура як складова частина і. інженерної освіти	309
Козак Л.	Вивчення термінології на заняттях з української мови у вищому технічному навчальному закладі	312
Мамчур І.	Функціонально-стилістичний аспект вивчення термінології у старших класах	315
Петрух Л.	Термінологія у навчальному процесі вищої школи	316